

KULTAHIPPUAMMUNTA

TUKIAMMUNNAN JA KULTAHIPPUKILPAILUIDEN SÄÄNNÖT

Suomen Ampumaurheiluliitto
Nuorisovaliokunta 2026

SÄÄNNÖT VOIMASSA 1.1.2026 ALKAEN

Sisällys

1. KULTAHIPPUJÄRJESTELMÄN TARKOITUS	3
2. KIVÄÄRIN JA PISTOOLIN TUKIAMMUNNAN SÄÄNNÖT	4
2.1. TUKIAMMUNNAN SARJAJAKO	5
2.2. KUULON SUOJAAMINEN	6
2.3. TUET JA AMPUMA-ASENNOT	7
2.4. TUKIMALLIT	7
2.4.1. Kiinteä pöytätuki	7
2.4.2. Vastapainotuki	7
2.4.3. Hihnatus	8
2.4.4. Pistoolin 3 -pistetuki.....	8
2.5. KIVÄÄRIN TUKIASENNOT	9
2.5.1. Istuma-asento.....	9
2.5.2. Istuma-asento ammuttaessa hihnatuselta	10
2.5.3. Pystyasento	10
2.5.4. Makuuasento	11
2.6. PISTOOLIN TUKIASENNOT.....	11
2.6.1. Istuma-asento.....	11
2.6.2. Istuma-asento kiinteältä pöytätuelta sarja 8 IT.....	12
2.6.3. Asento 3-pistetuelta	12
2.6.4. Pystyasento vastapainotuelta.....	13
2.7. AMPUJAN AVUSTAMINEN JA TURVALLISUUS.....	13
2.8. KULTAHIPPUKILPAILUT ILMA-ASEILLA	18
2.8.1. YLEISMÄÄRÄYKSET KULTAHIPPUJEN KILPAILUIHIN- JA FINAALIKILPAILUIHIN	18
2.8.2. HENKILÖKOHTAINEN KILPAILU	18
2.8.3. ALUEELLINEN KILPAILU	18
2.8.4. FINAALIKILPAILU.....	19
2.8.5. JOUKKUEKILPAILU FINAALISSA.....	19
2.8.6. TUOMARINEUVOSTO	20
2.8.7. TASATULOKSET	20
2.9. KULTAHIPPUKILPAILUT RUUTIASOILLA	21
2.9.1. Sarjat ja lajit.....	21
2.9.2. Kilpailun kulku.....	22
2.9.3. Joukkuekilpailu.....	22
2.9.4. Ampujan avustaminen	22
2.9.5. Tuomarineuvosto	22

3.	LIKKUVA MAALI, KULTAHIPPUKILPAILUN SÄÄNNÖT, 10 m ILMAKIVÄÄRI	23
3.1.	LIKKUVAN MAALIN SARJAJAKO	24
3.2.	TUET JA AMPUMA-ASENTO	24
3.3.	KILPAILUN KULKU	24
3.4.	AMPUJAN AVUSTAMINEN JA TURVALLISUUS	25
3.4.1.	Kuulon suojaaminen	25
3.4.2.	Ampujan avustaminen	25
3.4.3.	Turvalippu	25
3.5.	YLEISNORMIT KIVÄÄREILLE JA TÄHTÄIMILLE	25
3.6.	VAATETUSSÄÄNNÖT	26
3.7.	KILPAILUOIKEUS KULTAHIPPUFINAALEISSA	26
4.	HAULIKKO, KULTAHIPPUKILPAILUN SÄÄNNÖT	27
4.1.	HAULIKKOAMMUNNAN SARJAJAKO	28
4.2.	KUULON JA NÄÖN SUOJAAMINEN	28
4.3.	KULTAHIPPUVAKUUTUS / NUORISOLIOSENSSI	28
4.4.	TUET, AMPUMA-ASENNOT JA AVUSTAJAN KÄYTTÖ	28
4.4.1.	Tuen käyttö	28
4.4.2.	Ampuma-asennot	28
4.4.3.	Avustajan käyttö	28
4.4.4.	Nuoret ampujat alle 15-vuotta	28
4.4.5.	Nuoret ampujat, jotka ovat täyttäneet 15-vuotta ja joilla on aseennakkaislupa	29
4.4.6.	Valmentaminen tai ohjaaminen	29
4.5.	ASEET JA PATRUUNAT	29
4.6.	ASEEN KANTAMINEN MUUALLA KUIN AMPUMA-ALUEELLA	29
4.7.	KILPAILUSÄÄNNÖT	29
4.7.1.	Lajit haulikkoammunnassa	29
4.7.2.	Kilpailut	30
4.7.3.	Kultahippu-trap	30
4.7.4.	Kultahippu-skeet	30
4.7.5.	VAATETUSSÄÄNNÖT	31
4.8.	KULTAHIPPUFINAALIT	31
4.9.	KULTAHIPPUENNÄTYKSET	31
5.	VAKUUTUKSET KUNTOON	33

1. KULTAHIPPUJÄRJESTELMÄN TARKOITUS

Nämä vuoden 2026 alusta voimaan astuvat *Tukiammunnan ja Kultahippukilpailuiden säännöt* korvaavat vanhat Tukiammunnan säännöt. Suurin muutos on se, että niihin on lisätty liikkuvan maalin ja haulikon säännöt. Kiväärin ja pistoolin osalta ainoa muutos on osallistumisoikeuden mahdollistaminen finaaleihin myös ilman aluekarsintaa Nuorisovalioikunnan erillisellä kisakohtaisella päätöksellä. Finaaleihin osallistujilta edellytetään kuitenkin kykyä ja osaamista toimia oikein kisatilanteessa.

Kultahippujärjestelmä on SAL:n lapsille tarjoamaa ohjattua harrastetoimintaa. Sen tarkoituksena on mahdollistaa lasten ja nuorten ampumaurheiluharrastus jo siinä vaiheessa kasvua, kun fyysiset ominaisuudet eivät vielä riitä lajeissa käytettävien välineiden kannatteluun ilman tukea tai nuorten ja aikuisten sarjat ovat muuten liian vaativia!

Tukiammunnan ja Kultahippukilpailuiden säännöt on tehty tukemaan ja vahvistamaan lasten kehitystä matkalla nuorten sarjoihin ja ilman tukea ammuttaviin sarjoihin. Kivääri- ja pistooliammunnassa ei ole tarkoituksenmukaista pitäytyä vastapainojen enimmäismäärissä koko sen ajan, jonka säännöt mahdollistavat, vaan tukea lapsen kehitystä esim. vähentämällä tukipainoja (vastapainotukisarjoissa) taitojen karttuessa. Joskus on myös hyvä siirtää kehittyvä lapsi/nuori ylempään sarjaan aiemmin kuin olisi pakko, jotta harrastuksen haasteellisuus ja kehittymisen tuoma ilo säilyy.

Kultahipputasolla tärkeimpiä opittavia asioita ovat turvallisuus, sääntöjen tunteminen ja noudattaminen sekä muiden kilpailijoiden ja harrastajien kunnioittaminen ja kaikin tavoin rehti ja reipas käytös joka tilanteessa.

On hyvä muistaa, että lapset kehittyvät eri tavoin ja nopeudella. Annetaan kaikille mahdollisuus harrastaa hienoa lajiamme oman kehitystasonsa mukaisesti omalla tavallaan. Viedään nopeammin kehittyviä eteenpäin mahdollisuuksien mukaisesti, ja annetaan hitaammin edistyvien kehittyä rauhassa. Koskaan ei voi tietää etukäteen kumpi pääsee pidemmälle!

Meidän aikuisten on vanhempina, ohjaajina, valmentajina ja seuratoimijoina pidettävä huoli siitä, että lapset ja nuoret viihtyvät lajimme parissa. Tärkeintä ei ole voittaminen vaan osallistuminen! Menestys on vain mukavan harrastuksen tuoma lisäbonus. Ampumaurheilun pitää olla ennen kaikkea hauska ja motivoiva harrastus.

Nautinnollisia hetkiä teille kaikille ampumaurheilun parissa,

Suomen Ampumaurheiluliiton Nuorisovalioikunta

2. KIVÄÄRIN JA PISTOOLIN TUKIAMMUNNAN SÄÄNNÖT

Tukiammunnassa noudatetaan SAL:n virallisia sääntöjä kaikilta muilta osin, kuin mitä näissä säännöissä on määrätty. Tukiammunnan sääntöjä on noudatettava kaikessa kansallisessa kilpailutoiminnassa sekä Kultahippujärjestelmän kilpailuissa.

Kultahippukisoissa ei noteerata Suomen ennätyksiä.

Käytettävissä olevat sääntökirjat:

Uusimmat tarkennukset sekä laji- että kultahippusääntöihin löytyvät SAL:n nettisivuilta:

www.ampumaurheiluliitto.fi/liitto/kilpailutoiminta/saannot/

2.1. TUKIAMMUNNAN SARJAJAKO

10 m ilmakivääri

Sarja	Laukaukset	Ampuma-aika min	Koetaulut	Ampuma-asento	Tukimalli
8 IT	20	15+20	4	Istuen	Kiinteä
10 IT	20	15+20	4	Istuen, rintakehä ja liipaiseva käsi kokonaisuudessaan irti pöydästä	Kiinteä
12 VT	20	15+30	4	Pysty	Vastapainotuki, max. 1500g
12 HT	20	15+20	4	Istuen	Hihnatus
14 VT	30	15+40	4	Pysty	Vastapainotuki, max. 750g
14 HT	30	15+30	4	Istuen	Hihnatus
11-14 A	20	15+20	4	Istuen, kuten 10 IT-sarjassa	Kiinteä

10 m ilmapistooli

Sarja	Laukaukset	Ampuma-aika min	Koetaulut	Ampuma-asento	Tukimalli
8 IT	20	15+20	4	Istuen, kyynärpäät pöydällä	Kiinteä
10 IT	20	15+20	4	Istuen, kädet suorana, ilman kontaktia pöytään	Kiinteä
12 VT	20	15+30	4	Pysty, ote yhdellä kädellä	Vastapainotuki, max. 600g
14 VT	30	15+40	4	Pysty, ote yhdellä kädellä	Vastapainotuki, max. 300g
11-14 A	20	15+20	4	Istuen, kuten 10IT-sarjassa	Kiinteä

Sarja 11-14 A on tarkoitettu 11-14 -vuotiaille ensimmäistä kautta kilpaileville ampujille. Sarjaa ei järjestetä finaalisissa. Ampuma-asennot molemmissa aseissa kuten 10 IT-sarjoissa.

50 m kivääri

Sarja	Laukaukset	Ampuma-aika min	Koetaulut	Ampuma-asento	Tukimalli
10 T	20	15+20	4	Makuu	Kiinteä
12 T	20	15+20	4	Makuu	Hihna ja/tai kiinteä
14 T	30	15+30	4	Makuu	Hihna tai kiinteä

25 m pistooli

Sarja	Laukaukset	Ampuma-aika	Koetaulut	Ampuma-asento	Tukimalli
12 T	4 x 5 ls	5 min./sarja	1 x 5 ls	Istuen/seisten ote yhdellä kädellä	3-pistetuki
14 VT	Tarkkuusosio 3 x 5 ls	Tarkkuusosio 5 min/sarja.	1 x 5 ls	Seisten, ote yhdellä kädellä	Vastapainotuki, max. 300g
	Pikaosio + 3 x 5 ls	Pikaosio 3/7 sekuntia/sarja	1 x 5 ls		

Jokaisessa sarjassa (pl. 25 m pistooli) on 15 min valmistautumis- ja koelaukausaika.

Tytöt ja pojat ampuvat ikäkausittain samassa sarjassa seuraavasti:

14-sarjoissa tyttö tai poika, joka kalenterivuonna täyttää enintään 15 vuotta.

12-sarjoissa tyttö tai poika, joka kalenterivuonna täyttää enintään 13 vuotta.

10-sarjoissa tyttö tai poika, joka kalenterivuonna täyttää enintään 11 vuotta.

8-sarjoissa tyttö tai poika, joka kalenterivuonna täyttää enintään 9 vuotta.

Kultahippukilpailujen ja Kultahippufinaalien henkilökohtaisissa sarjoissa ampuja voi osallistua sekä kivääri- että pistoolikilpailuun. Lisäksi ilmakiväärin sarjoissa 12 ja 14 HT/VT ampujalla on mahdollisuus osallistua kumpaankin lajiin, mikäli se on merkitty kilpailun ohjelmaan ja on myös ko. kilpailunjärjestäjän laatiman aikataulun mukaan mahdollista. Mikäli ampuja osallistuu kahteen ilmakiväärilajiin, hän ei voi osallistua ilmapistoolikilpailuun.

2.2. KUULON SUOJAAMINEN

Kuulonsuojaimien käyttö on ampujilla pakollista kaikissa tukiammunnan toiminnoissa! Myös ampujan välittömässä läheisyydessä olevalle avustajalle suositellaan käytettäväksi kuulonsuojaimia.

2.3. TUET JA AMPUMA-ASENNOT

Tukiammunnassa käytetään järjestäjän ampumapöytiä, joiden on oltava kaikille ampujille samanlaiset. Mielellään jokaiselle ampujalle oma erillinen pöytä. Ilma-asekilpailuissa käytettävän ampumapöydän minimikoko on 80 x 60 cm.

Apumapöydän päällä voi käyttää ampumamattoa, jonka paksuus on maksimissaan 20 mm. Oman ampumatuolin ja korokepalojen käyttö tuolin istuinosan sekä jalkojen alla on sallittu.

Kaikissa sarjoissa, joissa ammutaan vain kiinteältä tuelta ampujan erikoisvalmisteisten varusteiden (ampumatakki, -housut, kengät sekä hanska) käyttö on kielletty. Asuksi suositellaan college-asua.

Sarjoissa 12 VT sekä 12 HT ampuvat eivät saa käyttää ampujan erikoisvalmisteisia housuja eikä kenkiä (myös ilmapistooli ampujat). Ampujan takki ja hanska sallitaan. Takki voi olla sääntöjen mukainen kivääri- tai riistamaalitakki. Takin kaventaminen ja lyhentäminen on sallittu.

Sarjoissa 12 VT ja 14 VT ampuminen on sallittu myös ilman vastapainotukea.

2.4. TUKIMALLIT

2.4.1. Kiinteä pöytätuki

Tuki voidaan sijoittaa pöydän päälle tai lattialle tai kiinnittää väliaikaisesti pöytään.

Tuen korkeus on vapaasti säädettävissä. Tuen asetta koskettavan osan on oltava pinnaltaan suora ja kovaa materiaalia. Tuen yläpintaa ei saa muotoilla, mutta kolhausuojana sallitaan enintään 10 mm paksuinen pehmuste. Tuen asetta koskettavan osan maksimileveys on piippulinjan suunnassa enintään 50 mm. Asetta ei saa kiinnittää tukeen. Ampuja voi tukea asetta ainoastaan yhdellä tuella yhdestä tukipisteestä liipaisinkaaren etupuolelta niin, ettei liipaisinkaari kosketa tukeen.

2.4.2. Vastapainotuki

Vastapainotuki tulee olla pöydälle asetettava ja vapaasti seisova tai väliaikaisesti pöytään kiinnitettävä. Tuen maksimileveys on 80 cm, ja sen on mahdollista kokonaisuudessaan ampujan omalle ampumapaikalle siten, että ampuminen on mahdollista välittömästi ampumalinjan takaa.

Vastapainon ja tukikoukun on liikuttava vapaasti pyörivien rissojen kautta. Vastapaino ja tukikoukku kiinnitetään toisiinsa narulla tai enintään 30 mm leveällä hihnalla, joka liikkuu vapaasti rissojen läpi. Tukikoukun ja vastapainon rissojen alapinnan etäisyys täytyy olla vähintään 50 mm vapaasti liikkuvaa narua tai hihnaa aseiden ollessa ampuma-asennossa.

Tuen korkeutta voidaan vapaasti säätää ampujan mittojen mukaan tai säätämällä narun pituutta, huomioiden tuen leveyttä koskevat mitat. Tuen varsi voi olla joko

viisto tai T-muotoinen. Tuen rakennemateriaalit voidaan valita vapaasti tukiammunnan sääntöjen sallimien maksimimittojen rajoissa.

Tuen jalustan muoto ja paino ovat vapaita, mutta sitä ei saa tukea lisäpainoilla.

Vastapainojen enimmäispainot löytyvät taulukosta. Vastapainon määrä mitataan tukikoukusta punnuksen avulla (kuten pistoolin liipaisuvastus). Kun punnus asetetaan tukikoukkuun, vastapainon on lähdettävä liikkeelle alustastaan ja liikuttava vapaasti.

Ampumasuorituksen aikana vastapainon on oltava selvästi irti alustastaan. Mikäli vastapainolle on sen alustaan tehty suojareunus, on painon oltava ampumasuorituksen aikana kokonaisuudessaan reunuksen ulkopuolella.

Vinkki:

Vastapainotuki kannattaa tehdä mahdollisimman kevyeksi ja vähän tilaa vieväksi helpottamaan kuljettamista matkustettaessa.

Tukikoukun mitat:

Tuen asetta koskettavan osan leveys täytyy olla vähintään 100 mm ja syvyys piippulinjan suunnassa enintään 50 mm. Koukun asetta koskettavaan osaan voidaan lisätä 10 mm paksuinen pehmuste. Koukun toinen puoli saa nousta enintään 20 mm pehmusteesta ylöspäin. Tuen asetta koskettava osa täytyy olla suora. Ase on asetettava ammuttaessa tukikoukun suoralle osalle eikä sitä saa tukea koukun reunoihin. Tukikoukun yläosan muoto voidaan valita vapaasti.

2.4.3. Hihnatuki

Ampumahiihtohihna tai kiväärisääntöjen mukaan valmistettu hihna.

Kiväärilajien voimassa olevien sääntöjen mukaan. "Hihnan leveys saa olla korkeintaan 40 mm. Hihnaa saa pitää vain tukikäden käsivarren yläosan ympärillä ja sieltä se pitää yhdistää kiväärin etutukkiin. Hihnan pitää kulkea ainoastaan yhdeltä puolelta kättä tai rannetta. Mikään kiväärin osa ei saa koskettaa hihnaa tai sen lisälaitteita, paitsi hihnan kiinnitin ja otteen rajoitin". Kahva, eikä mikään osa liipaisinkädestä saa koskettaa vastakkaiseen käteen, eikä hihnaan.

2.4.4. Pistoolin 3 -pistetuki

Tuki on kehitetty pistooliammuntaa varten ja käytetään 25 m:n pistoolin 12 T sarjassa. Sitä käytetään pääsääntöisesti ampumapöytään kiinnitettynä. 3pistetuki tukee kättä kyynärpään ylä- ja alapuolelta sekä asetta liipaisinkaaren etupuolelta. Liipaisinkaari ei kuitenkaan saa koskettaa tukeen. Tukipisteet asettuvat olkavarren ja kyynärvarren puoliväliin. Liitteenä piirroksat malleista "Paasonen" ja "Turunen" sekä valokuvat 3-pistetuista.

2.5. KIVÄÄRIN TUKIASENNOT

Kuulonsuojainten käyttö on ampujilla pakollista kaikissa tukiammunnan toiminnoissa!

2.5.1. Istuma-asento

Ampuma-asento istuen. Tuolin selkänojasta ei saa ottaa tukea (**ks. kuva 1.**).

Kuva 1. Tuolin selkänojasta ei saa ottaa tukea.

Kiinteältä tuelta, sarja 8 IT

Asetta kannattava käsi pitää olla liipaisinkaaren ja tuen välissä, mutta ei saa koskettaa tukeen. Tukikäden kyynärvarren täytyy olla selvästi irti pöydän pinnasta.

Tukikäsi saa koskettaa liipaisinkaareen. Aseen perä ei saa koskettaa ampumapöytään ampumasuorituksessa. Rintakehä saa koskettaa pöytää. 8 IT-sarjassa ote aseesta voi olla myös perän alapuolelta, mutta tällöinkään mikään muu osa tukikädestä kuin kyynärpää ei saa ottaa tukea pöydästä (**ks. kuva 2.**).

Kiinteältä tuelta, sarja 10 IT

Ampuma-asento on muutoin samanlainen kuin 8 IT-sarjassa, mutta rintakehän ja liipaisevan käden on kokonaisuudessaan oltava irti pöydästä (**ks. kuva 3.**). Asetta ei saa tukea perän alta.

Kuva 2. 8 IT-sarjassa näin on myös mahdollista

Kuva 3. 10 IT-sarjassa ampuma-asento

Istuma-asento kilpailu voidaan ampua myös kiinteältä tuelta seisten sarjoissa 8 IT tai 10 IT sarjoissa. Silloin ampuma-asento on normaalia pystyasentoa vastaava, eikä mikään osa ampujan kehosta saa nojata tai koskettaa pöytään.

2.5.2. Istuma-asento ammuttaessa hihnatueltä

Ampuma-asento on muutoin samanlainen kuin kiinteältä pöytätueltä (kuten 8 IT) ammuttaessa paitsi että kiinteän tuen sijasta käytetään hihnaa sääntöjen mukaisesti. Kahva, tai mikään osa liipaisinkädestä ei saa koskettaa vastakkaiseen käteen, eikä hihnaan. Käsikulma $\geq 30^\circ$ kiväärilajien makuuasennon mukaisesti.

Kuva 4. Istuma-asento ammuttaessa hihnatueltä

2.5.3. Pystyasento

Kiväärilajien sääntöjen mukaan.

Ampuma-asento on normaalia pystyasentoa vastaava. Vastapainotukea käytettäessä tukikoukku on asetettava aseensa tukin alle tukikäden etupuolelle. Vartaloa ei saa tukea eikä ampuja saa nojata pöytään. Ampuma-asentoa helpottaa jos ase on vastapainolla painopisteestä. Asetta ei saa tukea koukkuun pituussuunnassa vrt. pistoolin kaari/liipaisin (**ks. kuva 5.**).

Kuva 5. Asetta ei saa tukea koukkuun pituussuunnassa. Aseen voi laskea latauksen ajaksi suoraan alas lepuutustuella.

2.5.4. Makuuasento

Kiväärilajien sääntöjen mukaan ampuja voi olla makuulla pelkän ampumapaikan pinnan päällä tai ampumamatolla. Hän voi myös käyttää mattoa kyynärpäiden alla. Sarjassa 10 T käytetään kiinteää tukea ja sarjassa 12 T kiinteätuen lisäksi myös hihnan käyttö on sallittu. Sarjassa 14 T vain hihna tai kiinteätuki.

10 T sarjassa tukikäsi saa koskettaa liipaisinkaareen, kunhan kädet eivät kosketa yhteen.

Molempien kyynärvarsien ja takin hihojen pitää olla selvästi koholla ampumapaikan pinnasta. Sarjassa 12 T tuen lisäksi voidaan käyttää hihnaa.

Kahvan lisäksi mikään osa tukista ja liipaisinkädestä ei saa koskettaa vastakkaiseen käteen eikä hihnaan. Ampujan hihnakäden kyynärvarren ja ampumapaikan tason pitää muodostaa vähintään 30 asteen kulma, mitattuna kyynärvarren keskilinjasta. **Sarjassa 14 T ampujan erityisvarusteiden (takki ja hanska) sekä hihnan käyttö on kielletty käytettäessä kiinteää tukea.**

Kiinteältä tuelta ammuttaessa (sarjat 8 ja 10 IT sekä 10, 12 ja 14 T) ei ole sallittua kiinnittää kiväärin tukin alle (tukin ja tuen väliin) lisäkappaleita tai painoja (ml. koroke-/käsikapula), jotka edesauttavat aseeseen vakautta tuen päällä, vaikka nämä kappaleet sisältyisivät kiväärilajien sääntökirjan määrittelemiin kiväärin mittoihin.

2.6. PISTOOLIN TUKIASENNOT

Kuulonsuojainten käyttö on ampujilla pakollista kaikissa tukiammunnan toiminnoissa!

2.6.1. Istuma-asento

Kuva 6. Tuolin selkänojasta ei saa ottaa tukea.

2.6.2. Istuma-asento kiinteältä pöytätueltä sarja 8 IT

8 IT-sarjassa sallitaan kahden käden ote ja vain kyynärpäiden sekä rinnan koskettaminen pöytään. Kahden käden otteessa molemmat kädet ovat pistoolin kahvan ympärillä. Pistooli tuetaan liipaisinkaaren etupuolelta. Aseen saa tukea ainoastaan tuen yläpintaan (**ks. kuva 7.**).

Kuva 7. Pistoolin istuma-asento 8 IT.

Kuva 8. Pistoolin istuma-asento 10 IT.

Istuma-asento kiinteältä pöytätueltä sarja 10 IT

10 IT-sarjassa ote ja aseentuenta kuten sarjassa 8 IT, mutta ampujan-asento kädet suorina ja rintakehä irti pöydästä (**ks. kuva 8.**).

Istuma-asentokilpailu voidaan ampua myös kiinteältä tuelta seisten 8 IT tai 10 IT sarjoissa. Tällöin mikään osa ampujan kehosta ei saa nojata tai koskettaa pöytään.

2.6.3. Asento 3–pistetuelta

Ampuminen suoritetaan istuen tai seisten käsi suorana lähes normaaliin pistoolin ampuma-asentoon tuettuna. Ampumapöytään ei saa nojata. Käsi tuetaan kyynärtaipeen ylä- ja alapuolilla olevista tukipisteistä. **Tukipisteet asettuvat olkavarren ja kyynärvarren puoliväliin.** 3-pistetuelta ammuttaessa ase tuetaan lisäksi selkeästi liipaisinkaaren etupuolelta. Ruutiaseella ammuttaessa käden tulee olla tuen päällä koko suorituksen ajan (**ks. kuva 9.**).

Kuva 9. 3–pistetuki. Liipaisinkaari ei saa koskettaa tukea.

2.6.4. Pystyasento vastapainotuelta

Ampuma-asento on normaalia ampuma-asentoa vastaava, sillä poikkeuksella, että ilmapistoolin säiliö asetetaan tukikoukun suoralle osalle eikä sitä saa tukea koukun reunoihin (**ks. kuva 10.**).

Kuva 10. Pistoolin vastapainotuki.

2.7. AMPUJAN AVUSTAMINEN JA TURVALLISUUS

Kuulonsuojainten käyttö on ampujilla pakollista kaikissa tukiammunnan toiminnoissa!

Ilma-aseilla avustajan käyttö on sallittu 8-, 10- ja 12-sarjoissa sekä sarjassa 1114 A. Avustaja voi antaa suullisia ohjeita laukausten välissä. Tähtäimen siirto 8- sarjassa on sallittu. 10-, 12- ja 11-14 A-sarjoissa avustaja saa myös siirtää ampujan tähtäimiä, mikäli ampujan fyysiset ominaisuudet sen estävät. 12 VT sarjassa avustaja voi virityksen jälkeen nostaa aseensa tukikoukun päälle. Kaikki avustajan toimenpiteet on tehtävä kilpailijalle varatulla alueella ja siten ettei siitä aiheudu häiriötä muille kilpailijoille.

Ilma-aseissa 14-vuotiaiden sarjoissa avustajaa voidaan kilpailun johtajan luvalla käyttää, mutta ainoastaan aseensa virittämiseen. Lupa voidaan myöntää ampujan fyysisten ominaisuuksien perusteella. Valmentaminen kilpailun aikana on sallittua siten kuin se voimassa olevissa kilpailujen teknisissä säännöissä mainitaan.

Avustaja saa 10-, 12- ja 11-14 A-sarjoissa START-komennon jälkeen virittää aseensa mikäli se on puristeilma- tai jousitoiminen ase. Kuitenkin ampujan on itse avattava latausaukko, laitettava luoti ja suljettava latausaukko. 8- sarjassa avustaja voi suorittaa koko lataustoimenpiteen.

Teknisten sääntöjen mukaan turvalippu pitää aina olla kaikissa kivääreissä ja pistooleissa (**ks. kuva 11.**). Osoittaakseen etteivät ilma-aseet ole ladattuja,

tulee turvasiiman olla niin pitkä, että se ulottuu piipun läpi. Turvalipun tai -siiman värin on oltava selvästi näkyvä, esim. kirkas oranssi, punainen tai keltainen. Ruutiaseiden osalta riittää turvalippu, joka asetetaan lukon ollessa auki patruunapesään. Tällä osoitetaan, että ase on lataamaton. Ruutiaseilla kilpailtaessa avustajan tulee olla ampujan välittömässä läheisyydessä, siten että hän pystyy välittömästi puuttumaan mahdollisiin vaaratilanteisiin.

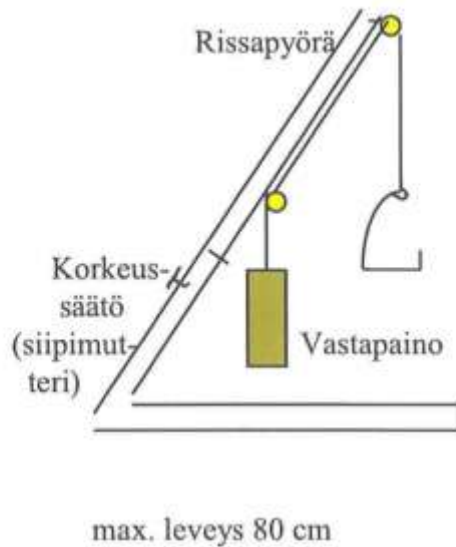
Ruutiaseilla ammuttaessa avustamisesta on mainittu erikseen kohdassa kultahippukilpailut ruutiaseilla ampujan avustaminen (sivu 21).

10 T-, 12 T- ja 14 T-sarjoissa avustajan on puututtava heti turvallisuusepäkohtiin. Pistooliampujan avustajan on sarjan päätyttyä varmistettava, että lipas on irti, patruunapesä tyhjä ja turvalippu asennettu aseeseen. Kivääriampujan avustajan on sarjan päätyttyä varmistettava, että ase on tyhjä, lukko auki ja turvalippu asennettu aseeseen.

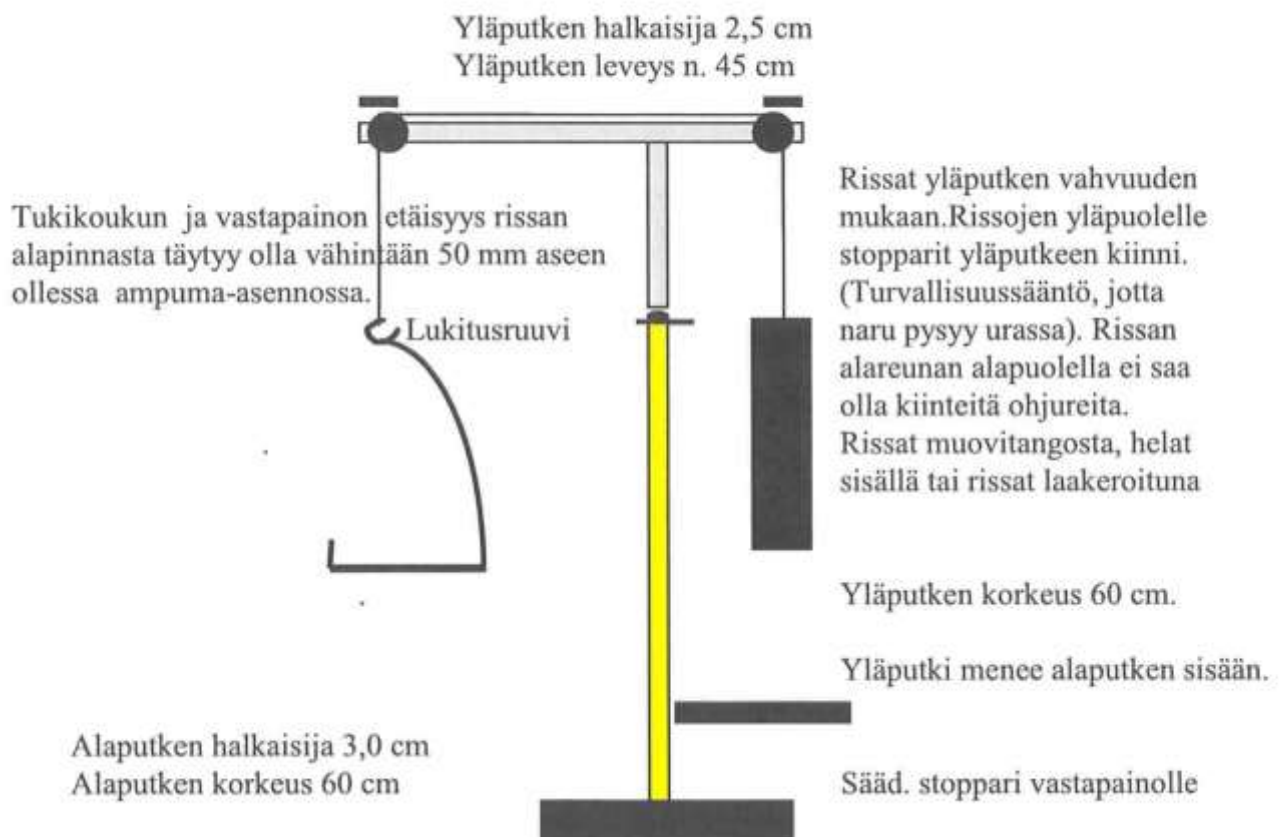

Kuva 11. Kuulosuojaimet, turvalanka ilma-aseeseen ja turvatulppa ruutiaseeseen.

SÄÄNTÖJENMUKAISIA VASTAPAINOTUKIMALLEJA

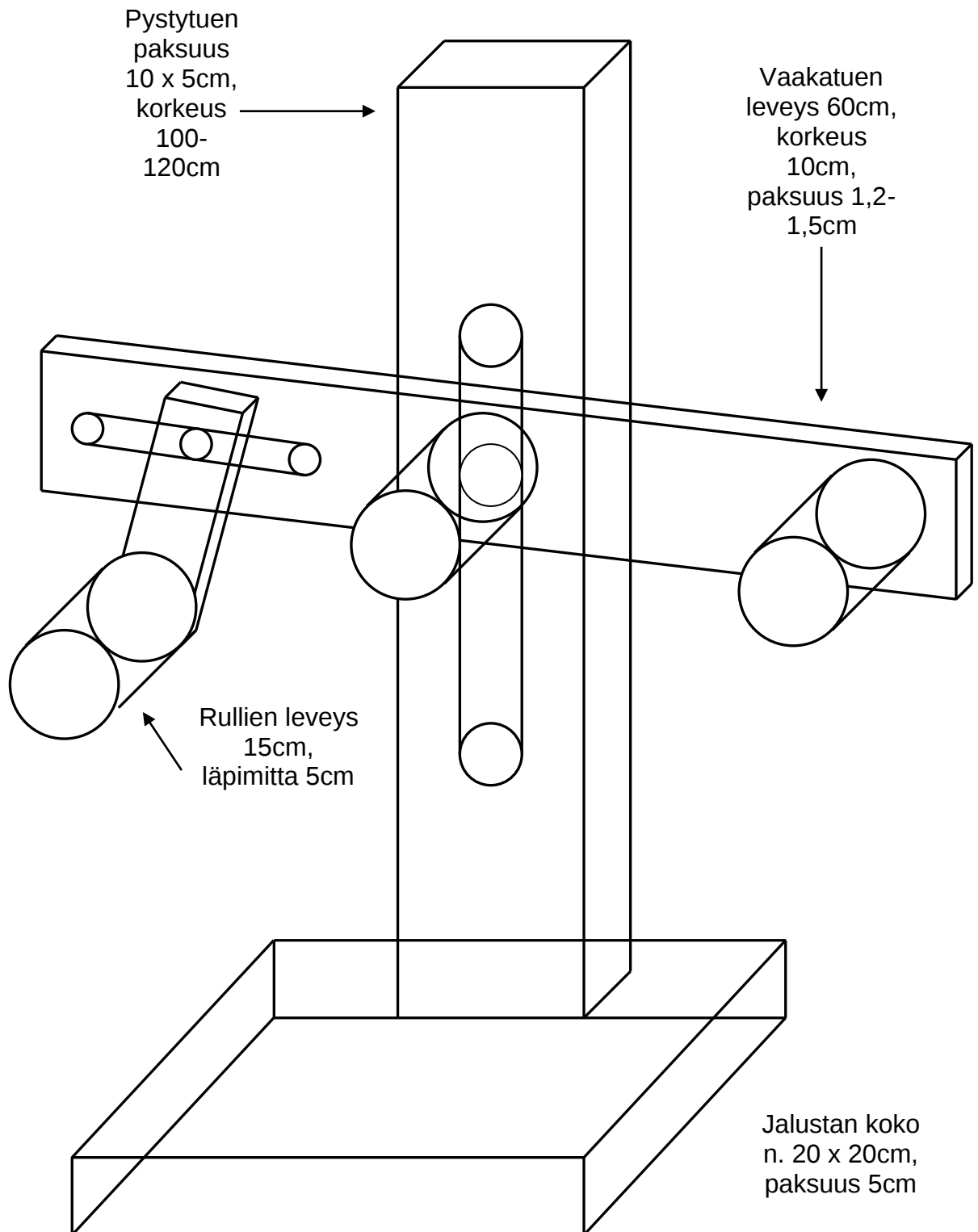
Tukikoukun mitat

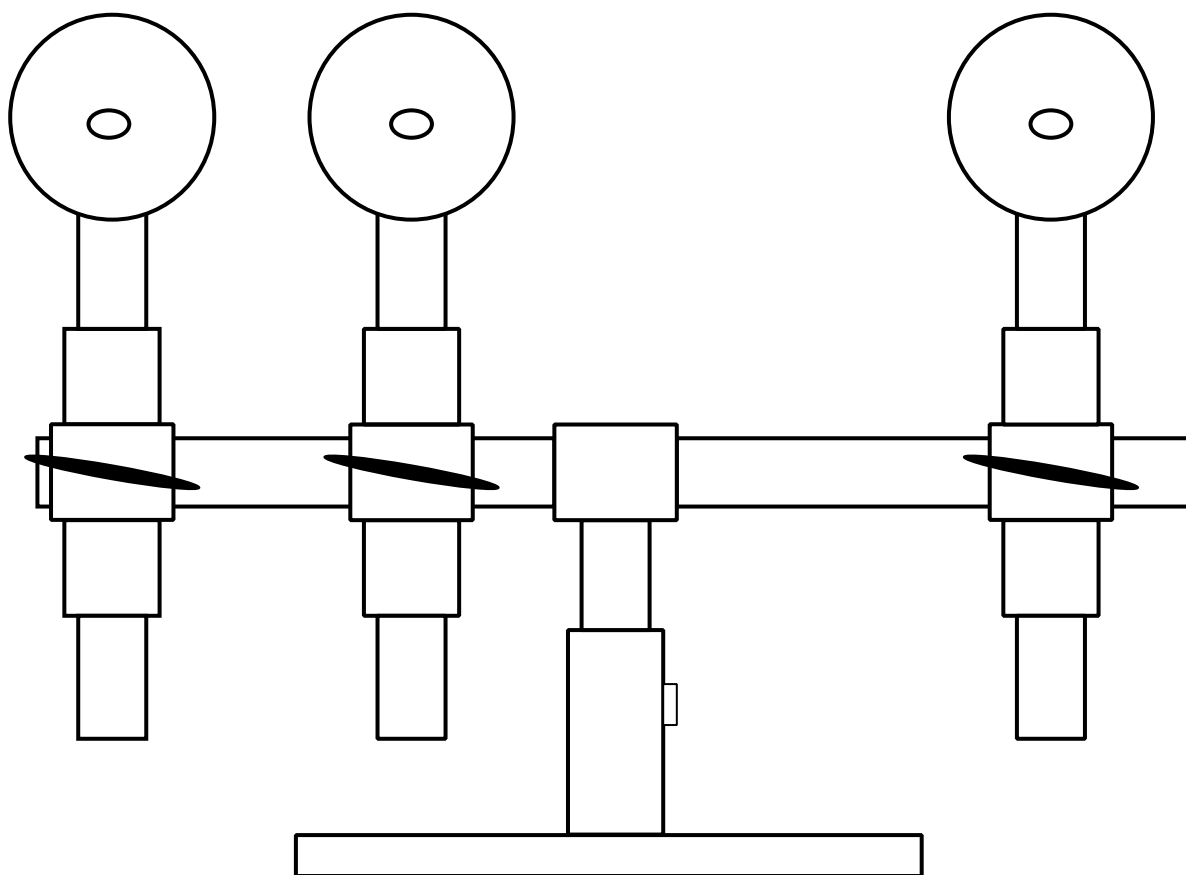
Huomio! Kuvan mitat ovat ohjeellisia.

3- pistetuki, malli Paasonen

(materiaalina puu)

3-PISTETUKI Malli TURUNEN)

Kuva 12. 3-pistetuki. Liipaisinkaari ei saa koskettaa tukea.

2.8. KULTAHIPPUKILPAILUT ILMA-ASEILLA

2.8.1. YLEISMÄÄRÄYKSET KULTAHIPPUJEN KILPAILUIHIN- JA FINAALIKILPAILUIHIN

Ampujalla täytyy olla kaikissa kilpailuissa voimassa oleva SAL:n Kultahippuvakuutus / lisenssi, joka sisältää kilpailuoikeuden SAL:n seurojen järjestämiin tukisarjan kilpailuihin.

Kilpailut ammutaan SAL:n sääntöjen mukaisiin, virallisiin ennätyskelpoisiin kilpailutauluihin.

Kilpailuissa käytetään SAL:n lajisääntöjen mukaisia aseita ja varusteita. Ampujat tuovat mukanaan omat ampumavarusteet ja -tuet.

Urheilijalla on mahdollisuus tarkastuttaa varusteet ennen kilpailua varustetarkastuspisteessä. Kilpailujury arpoo jokaisesta erästä muutamia (vähintään 1/10) kilpailijoita varusteiden jälkitarkastukseen.

2.8.2. HENKILÖKOHTAINEN KILPAILU

Kilpailuissa ammutaan tukiammunnan sarjajaon mukaisesti. Poikkeuksena se, että finaalissa ei järjestetä 11-14 A-sarjaa.

Henkilökohtaisessa kilpailussa pahvitauluja käytettäessä kilpailulaukauksia ammutaan ilmakiväärissä 1 ls/täplä ja ilmapistoolissa 2 ls/taulu.

Haluttaessa / mahdollisuuksien salliessa kilpailut voidaan ampua elektronisiin taululaitteisiin, mutta tulokset pitää laskea ja ilmoittaa käyttäen kokonaisia osuma-arvoja (ei kymmenyksiä).

2.8.3. ALUEELLINEN KILPAILU

Finaaliin päästäkseen ampujan on osallistuttava vähintään avoimiin alueellisiin kilpailuihin siinä lajissa ja sarjassa, johon aikoo finaaliin päästessään osallistua. N/M 16-sarjassa ammuttu tulos hyväksytään VT 12 ja -14 sarjoissa. Ainoastaan joukkuekilpailuun osallistuvalla ei tarvitse olla tulosta.

Finaalikelpailuun pääsee edellä mainittujen tulosten perusteella sarjoittain niin monta ampujaa kuin finaalin järjestelyjen kannalta on mahdollista. Tulosten perusteella jatkoon päässeiden lukumäärä vaihtelee vuosittain.

Liiton nuorisopäällikkö/nuorisovalioikunta vahvistaa tulosten perusteella jatkoon päässeet. Mikäli finaalikelpailussa on tilaa, voidaan nuorisopäällikön ja nuorisovalioikunnan päätöksellä mukaan ottaa myös sellaisia ampujia, joilla ei ole tulosta alueellisista kilpailuista. 8-vuotiaiden sarjassa kaikki kilpailuihin osallistuneet pyritään ottamaan mukaan finaalikelpailuun.

2.8.4. FINAALIKILPAILU

Valtakunnallinen finaali ammutaan kaksipäiväisenä.

Finaalissa ammutaan tukiammunnan sarjajaon mukaisesti lukuun ottamatta 14 A-sarjoja. Joukkuekilpailu järjestetään tukiammunnan sarjajaon mukaisissa sarjoissa, mikäli joukkueita ilmoittautuu sarjaan vähintään neljä. Kilpailu voidaan järjestää myös pienemmälle joukkuemäärälle.

Henkilökohtaisessa kilpailussa palkitaan vähintään kahdeksan parasta mitaililla tai -pokaalilla. 8-vuotiaiden sarjoissa palkitaan kaikki osallistujat siten, että kolmelle parhaalle jaetaan paremmuusjärjestyksen mukainen mitali tai pokaali ja lopuille osallistujille keskenään samanarvoiset palkinnot tuloksesta riippumatta. 8-vuotiaiden sarjassa palkintojenjaossa kutsutaan kolmen parhaan lisäksi kaikki loputkin kilpailijat eteen aakkosjärjestyksessä ilman että sijoitusta mainitaan, noutamaan palkintoa. Joukkuekilpailussa palkitaan vähintään neljä parasta joukkuetta.

Finaalit voidaan ampua elektronisiin taululaitteisiin järjestäjän niin halutessa / ratajärjestelyjen salliessa. Tällöin noudatetaan ISSF:n sääntöjä tuloslaskennan osalta (kivääri kymmenysten tarkkuudella ja pistooli koko luvuilla).

SAL:n Nuorisovaliokunta vahvasti suosittelee, että joukkuekilpailu ammutaan putoaviin taululaitteisiin kisan mielekkyyden ja seurattavuuden vuoksi. Suositus perustuu kokemuksiin elektronisiin tauluihin ammutuista joukkuekisoista.

2.8.5. JOUKKUEKILPAILU FINAALISSA

Joukkuekilpailu käydään kolmihenkinen joukkuein. Ampumajärjestystä ei saa muuttaa. Ampuja voi osallistua vain yhden ikäryhmän joukkuekilpailuun / laji.

Joukkuekilpailussa järjestetään ensin alkukilpailu, josta kahdeksan parasta joukkuetta joka sarjasta pääsee jatkoon. Tämän jälkeen jatketaan cup systeemillä joukkue joukkuetta vastaan. Puolivälierässä alkukilpailun paras joukkue ampuu kahdeksanneksi sijoittunutta vastaan, toiseksi paras seitsemättä vastaan, kolmas kuudetta vastaan ja neljäs viidettä vastaan. Parien voittaja selviää jatkoon. Välierässä on mukana neljä joukkuetta ja parin 1-8 voittaja ampuu parin 4-5 voittajaa vastaan sekä parin 2-7 voittaja ampuu parin 3-6 voittajaa vastaan. Finaalissa ampuvat välierän voittajat ykkössijasta. Kolmas sija jaetaan. Kaikki joukkueet, jotka ovat päässeet neljän parhaan joukkoon, palkitaan.

Oikeudet muutoksiin pidätetään. Liiton nuorisopäällikkö vahvistaa joukkuekilpailujen kilpailujärjestelmät ilmoittautumisten päätyttyä.

Kilpailussa käytetään putoavia taululaitteita, joissa on viisi taulua. Taulujen reikäkoot ovat:

- ilmakivääri: 6 mm, 5 mm, 5 mm, 4 mm ja 4 mm
- ilmakivääri: 6 mm, 6 mm, 5 mm, 4 mm ja 4 mm (**EST, Megalink**)
- ilmapistooli: 24 mm, 24 mm, 24 mm, 24 mm ja 24 mm

Tauluihin ammutaan järjestyksessä vasemmalta oikealle. Väärään täplään, eli väärässä järjestyksessä ammuttu laukaus on automaattisesti ohilaukaus. Mikäli ampuja ampuu väärään täplään tai taululaitteeseen, hän jatkaa seuraavalla laukauksella normaalin ampumajärjestyksen mukaiseen tauluun. Jos väärään täplään ammuttu laukaus on ampumajärjestyksen mukaisesti seuraava taulu, nostetaan pudonneet taulut ylös ennen seuraavaa laukausta. Viereisen joukkueen tauluun ammuttu pudotus tulkitaan viereisellä paikalla ampuvan joukkueen hyväksi riippumatta pudotetun täplän paikasta. Mikäli taulu liikahtaa vain vähän, eikä nouse ylös asti, osumaa ei tulkita pudotukseksi. Pudotusta ei merkitä myöskään siinä tapauksessa, että taululaikka nousee toiseen tauluun ammutun laukauksen yhteydessä. Mikäli taululaikka käy ylhäällä ja palaa alas, osuma merkitään pudotukseksi.

Joukkueen jokainen jäsen ampuu viisi (5) laukausta taululaitteeseen, jolloin joukkueelle tulee kilpailulaukauksia 15.

Päivän ensimmäisen erän alussa joukkueella on 20 minuuttia aikaa koelaukausten ampumiseen.

Joukkuekilpailu ammutaan finaalikomentojen mukaisesti ja ampuma-aikaa on käytössä 30 sekuntia laukausta kohti. Komennot ovat: LATAA - HUOMIO - 3,2,1, START-STOP. Kaikki ennen START-komentoa tai STOP-komennon jälkeen ammutut laukaukset ovat automaattisesti ohilaukauksia.

Ampumapaikalta saa poistua vasta komennon: "STOP, vaihdetaan ampujat" jälkeen. Ampujien vaihto suoritetaan siis yhtä aikaa, kaikki kerrallaan ja ampujat odottavat vaihtoa omalla ampumapaikallaan.

Jokaisen viiden laukauksen jälkeen toimitsija "nollaa" taululaitteen eli pudonneet taulut nostetaan ylös.

2.8.6. TUOMARINEUVOSTO

Finaalikelpailussa liiton nimeämä edustaja (1), järjestäjän nimeämä edustaja (1) ja järjestäjän 2 kk ennen finaaleja kutsumat seurojen edustajat (3) muodostavat tuomarineuvoston, joka ratkaisee epäselvät tilanteet ja mahdolliset vastalauseet. Tuomarineuvoston kokoonpano on julkistettava kilpailupaikalla ilmoitustaululla.

2.8.7. TASATULOKSET

Tasatulosten ratkaisussa noudatetaan SAL:n ilmapistooli- ja kiväärilajien kilpailusääntöjä. Kaikki täyden tuloksen ampuneet palkitaan ensimmäisellä palkinnolla.

Joukkuekilpailu

Kaikki tasatulokset ratkaistaan pudotuksilla lopusta lukien. Pudotukset lasketaan siten, että ensin ratkaisee kolmansien ampujien 5. laukaus, sitten toisien ampujien 5. laukaus, ensimmäisten ampujien 5. laukaus, kolmansien ampujien 4. laukaus jne. Mikäli tällä tavalla ei löydy ratkaisua ammutaan "kerrasta poikki" systeemillä ampuja kerrallaan ratkaisuun saakka.

"Kerrasta poikki" -systeemillä ammutaan oikeanpuoleiseen täplään ampuja kerrallaan. Ampumajärjestys säilyy. Alueellisissa kilpailuissa voidaan sijoitukset jakaa.

2.9. KULTAHIPPUKILPAILUT RUUTIASSEILLA

Kultahippujen ruutiasekilpailuun 50 m kiväärillä ja 25 m pistoolilla kuuluvat aluekilpailu ja finaalikilpailu.

Kuulonsuojainten käyttö on ampujilla pakollista kaikissa tukiammunnan toiminnoissa!

25 m pistooli

Käytettävä patruuna on lajisääntöjen mukaisesti .22 Long Rifle.

2.9.1. Sarjat ja lajit

Ruutiasekilpailun sarjat ovat tukiammunnan sarjajaon mukaiset. Kiväärissä ammutaan makuukilpailu. Pistoolissa ammutaan 12 T-sarjassa tarkkuusosa ja 14 VT-sarjassa tarkkuus- ja pikaosa. Tarkkuus- ja pikaosa ammutaan pistoolisääntöjen mukaan Pikaosan valmis -asennossa (**ks. kuva 13.**) ase lasketaan vähintään 15 cm ampuma-asennosta. Valmis-asennossa ase tai asetta kannatteleva käsi saa levätä vastapainotukea vasten (**ks. kuva 14.**).

Kuva 13. Pikaosan valmis-asento

Kuva 14. Pikaosan ampuma-asento

Kulloinkin ampumavuorossa olevan kilpailijan välittömässä läheisyydessä ampumapaikalla tulee olla nimetty avustaja turvallisuuden varmistamiseksi.

2.9.2. Kilpailun kulku

Kilpailijat ampuvat aluekilpailun kierrokset virallisissa kuluvaan vuoden kilpailuissa finaalin järjestäjän ilmoittamaan ajankohtaan mennessä siinä sarjassa ja lajissa mihin aikoo osallistua Kultahippufinaalissa. M16 ja N16 sarjoissa ammutut tulokset hyväksytään. Alkukilpailuissa ammutut tulokset eivät vaikuta finaalikilpailuun. Ampujalla on oltava suoritus vähintään yhdestä virallisesta kilpailusta. Viralliseksi kilpailuksi katsotaan kilpailu, jonka järjestämiseen on SAL:n lupa, ja jonka tulokset on toimitettu SAL:oon.

Finaalit ja aluekilpailut voidaan ampua elektronisiin taululaitteisiin järjestäjän niin halutessa / ratajärjestelyjen salliessa. Tällöin noudatetaan ISSF:n sääntöjä pistelaskun osalta (kiväärin kymmenysten tarkkuudella ja pistooli koko luvuilla). Aluekilpailujen tulokset tulee kuitenkin laskea ja ilmoittaa koko lukuja käyttäen molemmissa lajiryhmissä.

Seuran yhteyshenkilö ilmoittaa seuran finaaliin osallistuvat kilpailijat kilpailukutsussa ilmoitettuun päivään mennessä finaalin järjestävän seuran yhteyshenkilölle. Ilmoituksesta on selvittävä kilpailijan nimi, syntymäaika, tulos ja kilpailu, jossa se on ammuttu.

2.9.3. Joukkuekilpailu

Joukkueet nimetään ennen kilpailun alkua henkilökohtaiseen kilpailuun osallistuvista kilpailijoista. Kaikkien joukkueen jäsenten on ammuttava henkilökohtainen kilpailu samassa sarjassa kuin joukkuekilpailu. Kivääri 12 T-joukkueeseen voidaan ottaa 10T-sarjalainen, mikäli seuralla ei ole riittävästi ampujia 12 T-sarjassa.

2.9.4. Ampujan avustaminen

Ruutiaseilla kilpailtaessa avustajan tulee olla ampujan välittömässä läheisyydessä, siten että hän pystyy välittömästi puuttumaan mahdollisiin vaaratilanteisiin. 10 T- ja 12 T-sarjoissa ampujan avustaminen, **kuten ilma-aseilla ammuttaessa sillä poikkeuksella, että 10 T-sarjassa avustaja saa ladata aseensa ja pistoolin 12 T-sarjassa avustaja saa ottaa aseensa, ladata sen ja säätää tähtäimen. 14 T-vuotiaiden sarjassa ampuja toimii kuitenkin täysin itsenäisesti.** 10 T-, 12 T- ja 14 T-sarjoissa avustajan on puututtava heti turvallisuusepäkohtiin.

Pistooliampujan avustajan on sarjan päätyttyä varmistettava, että lipas on irti, patruunapesä tyhjä ja turvalippu paikalla.

Kivääriampujan avustajan on sarjan päätyttyä varmistettava, että ase on tyhjä ja lukko auki ja turvalippu aseessa.

2.9.5. Tuomarineuvosto

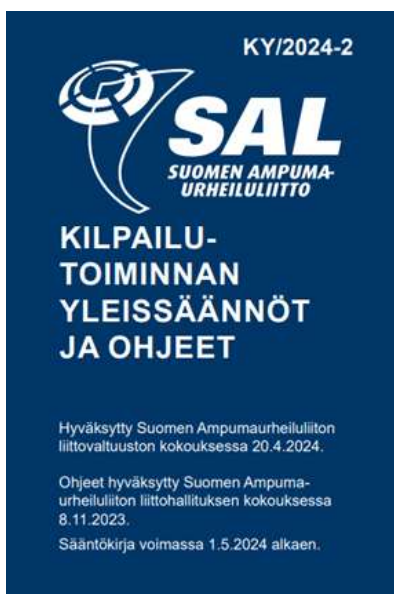
Finaalikilpailussa liiton nimeämä edustaja (1), järjestäjän nimeämä edustaja (1) ja järjestäjän 1 kk ennen finaalieja kutsumat seurojen edustajat (3) muodostavat tuomarineuvoston, joka ratkaisee epäselvät tilanteet ja mahdolliset vastalauseet. Tuomarineuvoston kokoonpano on julkistettava kilpailupaikalla ilmoitustaululla.

3. LIIKKUVA MAALI, KULTAHIPPUKILPAILUN SÄÄNNÖT, 10 m ILMAKIVÄÄRI

Liikkuvassa maalissa noudatetaan SAL:n virallisia sääntöjä kaikilta muilta osin, kuin mitä näissä säännöissä on määrätty. Y-14 sarjassa ampuvat liikkuvan maalin harrastajat noudattavat näitä sääntöjä kaikessa kansallisessa kilpailutoiminnassa sekä Kultahippujärjestelmän kilpailuissa.

Kultahippukisoissa ei noteerata Suomen ennätyksiä.

Käytettävissä olevat sääntökirjat:

Uusimmat tarkennukset sekä laji- että kultahippusääntöihin löytyvät SAL:n nettisivuilta:

www.ampumaurheiluliitto.fi/liitto/kilpailutoiminta/saannot/

3.1. LIIKKUVAN MAALIN SARJAJAKO

Kaikki ampujat ampuvat Y-14 sarjassa, jossa ammutaan 20 laukausta hitaita juoksua. Koelaukauksia on 4. Sarjassa ei ammuta finaalia. Y-14 sarjaan voi osallistua poika tai tyttö, joka kalenterivuonna täyttää enintään 15 vuotta.

3.2. TUET JA AMPUMA-ASENTO

Kaikkien tukien ja hihnojen käyttö on kielletty.

Ampuma-asento on pystystä. Ampuja on valmiusasennossa siihen asti, kunnes jokin taulun osa tulee näkyviin aukkoon. Valmiusasennossa ampuja pitää kivääriä molemmin käsin siten, että perälevyn alempi kärki on samalla tasolla tai alempana kuin takissa olevan merkin yläreuna. Juryn jäsenen tai ratatoimitsijan pitää voida nähdä merkki, kun ampuja on valmiusasennossa. Ampuma-asennossa aseensa perä on pidettävä olkapäätä vasten ja asetta kannatteleva käsi (oikea kätisillä vasen käsi) saa nojata lantioon tai rintaan (ns. lonkkatuki on sallittu).

Ampumapaikalla on järjestäjän hankkima pöytä, joka on kaikille ampujille sama. Korokkeiden tai vastaavien käyttö ampujan jalkojen alla on kielletty. Ampujan on oltava sellaisella etäisyydellä pöydästä, penkistä ja seinästä, että on selkeästi nähtävissä, ettei hän saa niistä minkäänlaista tukea.

3.3. KILPAILUN KULKU

Ampumaohjelma on 4 koelaukausta + 20 kilpailulaukausta hitaita juoksua. Hitaan juoksun kesto on 5s (+0,2s). Juoksu tarkoittaa sitä aikaa, kun taulu on näkyvissä ampuma-aukossa. Kaikki laukaukset ammutaan putkeen ilman pidempiä taukoja ja kilpailun viivyttäminen on kiellettyä. Viivyttämiseksi lasketaan, jos ampuja pitää laukausten välillä taukoa yli 20 sekuntia tarpeettomasti.

Ampujan on ammuttava koko kilpailu osoitetulla radalla.

Eräluettelon ensimmäiselle ampujalle annetaan tilaisuus kuivaharjoitella yksi täysi kilpailusarja. Vain järjestyksessä seuraavana oleva ampuja voi kuivaharjoitella siihen varatussa paikassa ampumalinjalla (katso TS.6.4.15). Kuivaharjoittelu paikalta ampumapaikalle siirryttäessä on ampujalla kahden minuutin valmistautumisaika.

Kilpailusarja sekä koelaukaukset alkavat aina juoksulla oikealta vasemmalle. Kuhunkin juoksuun saa ampua vain yhden laukauksen. Mikäli ampuja ei ammu lasketaan osuma ohi menneeksi ja tulokseen merkataan 0.

Koelaukausten ja kilpasarjan välissä ampuja saa pitää 60 sekunnin tauon.

Koelaukauksissa ja ensimmäisessä kilpailulaukauksessa taulu lähtee liikkeelle ampujan pyynnöstä "VALMIS". Tämän jälkeen lopun kilpasarjan ajan taulu laitetaan liikkeelle ampujan ollessa valmiusasennossa. Mikäli taulu lähtee liikkeelle ennen kuin ampuja on ilmoittanut olevansa valmis tai ampuja joutuu odottamaan yli 4 sekuntia taulun näkyviin tuloa pitää ampujan pidättäytyä ampumasta. Mikäli ampuja ampuu hän ei saa sitä juoksua uusiksi ja laukaus lasketaan tulokseen. Jos ampuja ei hyväksy jotain osumaa pitää hänen ilmoittaa siitä heti ennen seuraavaan laukaukseen siirtymistä.

3.4. AMPUJAN AVUSTAMINEN JA TURVALLISUUS

3.4.1. Kuulon suojaaminen

Kuulonsuojaimien käyttö on ampujilla pakollista kaikissa liikkuvan maalin toiminnoissa! Myös ampujan välittömässä läheisyydessä olevalle avustajalle suositellaan käytettäväksi kuulonsuojaimia.

3.4.2. Ampujan avustaminen

Avustajan käyttö on sallittua. Avustaja voi antaa suullisia ohjeita laukausten välissä sekä säätää kiikaria, mikäli ampujan fyysiset ominaisuuden sen estävät. Kaikki avustajan toimenpiteet on tehtävä kilpailijalle varatulla alueella ja siten ettei siitä aiheudu häiriöitä muille kilpailijoille, eikä se viivytä kilpailun kulkua.

Ampujan on itse ladattava ase. Mikäli ampujalla on puristeilma- tai jousitoiminen ase saa avustaja sen virittää, mutta ampujan on itse avattava latausaukko, laitettava luoti ja suljettava latausaukko.

3.4.3. Turvalippu

Turvalippu pitää olla kaikissa aseissa osoittaakseen, etteivät aseet ole ladattuja. Ilma-aseessa turvasiiman pitää olla niin pitkä, että se ulottuu piipun läpi. Turvalipun tai -siiman on oltava väriltään selkeästi erottuva esim. oranssi.

3.5. YLEISNORMIT KIVÄÄREILLE JA TÄHTÄIMILLE

Katso tarkemmat normit liikkuvan maalin säännöt -kirjasta, kohdasta 10.4.

Y-14 sarjassa ei ole kiikarirajoituksia. Kiväärin ja tähtäimen yhteinen paino ei saa ylittää 5,5kg.

3.6. VAATETUSSÄÄNNÖT

Erikoisvalmisteisten varusteiden, kuten ampumatakki, -kengät sekä -hanskan käyttö on sallittua. Ampumahousujen käyttö on kiellettyä. Housuiksi suositellaan college/verryttely housuja. Ampujantakki voi olla kivääri- tai riistamaalitakki.

Takissa tai päällimmäisessä paidassa on oltava merkkinauha, jotta Jyryn jäsen tai ratatuomari näkee aseensa perän paikan. Merkkinauhaksi suositellaan ISSF:n virallista nauhaa, mutta esimerkiksi metsästäjäliiton nauha tai oikean kokoinen teippi riittää merkiksi. Merkkinauhan on kiinnitettävä siten, ettei se pääse liikkumaan suorituksen aikana. Nauhan on oltava 250mm pitkä ja 30mm leveä, väriltään erottuva (esim. keltainen). Merkkinauhan paikka voidaan tarkastaa varustarkastuksen yhteydessä.

Merkkinauhan oikea sijainti on tarkastettava seuraavasti:

- a) taskut ovat tyhjät
- b) laukaiseva käsi taivutetaan vartaloa koskettaen yläasentoon ilman että olkapäätä nostetaan
- c) merkkinauha kiinnitetään vaakasuoraan kyynärpään kärjen alapuolelle

3.7. KILPAILUOIKEUS KULTAHIPPUFINAALEISSA

Muista Kultahippu lajeista poiketen, liikkuvan maalin Kultahippufinaaleihin voi osallistua, vaikka ampujalla ei ole tulosta avoimista alueellisista vst. kilpailuista. Liikkuvassa maalissa ei ole joukkuekilpailua.

4. HAULIKKO, KULTAHIPPUKILPAILUN SÄÄNNÖT

Haulikossa noudatetaan SAL:n virallisia sääntöjä kaikilta muilta osin, kuin mitä näissä säännöissä on määrätty. Y14 sarjassa ampuvat haulikkolajien harrastajat noudattavat näitä sääntöjä kaikessa kansallisessa kilpailutoiminnassa sekä Kultahippujärjestelmän kilpailuissa.

Kultahippukisoissa ei noteerata Suomen ennätyksiä.

Käytettävissä olevat sääntökirjat:

Uusimmat tarkennukset sekä laji- että kultahippusääntöihin löytyvät SAL:n nettisivuilta:

www.ampumaurheiluliitto.fi/liitto/kilpailutoiminta/saannot/

4.1. HAULIKKOAMMUNNAN SARJAJAKO

Kaikki ampujat ampuvat Y14 sarjassa. Y14 sarjaan voi osallistua poika tai tyttö, joka kalenterivuonna täyttää enintään 15 vuotta.

4.2. KUULON JA NÄÖN SUOJAAMINEN

Kuulonsuojaimien käyttö on ampujilla ja muilla ampuma-alueella olevilla henkilöillä pakollista kaikissa harjoitus- ja kilpailutoiminnoissa. Näön suojaaminen suojalaseilla tai ampujanlaseilla on pakollista kaikissa harjoitus- ja kilpailutilanteissa kaikille ampuma-alueen sisäpuolella oleville.

4.3. KULTAHIPPUVAKUUTUS / NUORISOLIOSENSSI

Ampujalla täytyy olla kaikissa kilpailuissa voimassa oleva SAL:n Kultahippuvakuutus tai nuorisolisenssi, joka sisältää kilpailuoikeuden SAL:n seurojen järjestämiin Kultahippukilpailuihin. **Haulikon osalta suosittelemme Juniorilisenssiä, joka sisältää vakuutuksen myös haulikkolajeihin.**

4.4. TUET, AMPUMA-ASENNOT JA AVUSTAJAN KÄYTTÖ

4.4.1. Tuen käyttö

Tuen käyttö ampuessa on kielletty.

4.4.2. Ampuma-asennot

Aseen perä voi urheilijalla olla valmiusasennossa millä tahansa korkeudelle, myös valmiiksi olkapäällä. Molemmat kädet tulee olla kiinni aseessa. Ase tulee laukaista siten, että ase perä on olkapäässä kiinni. Niin sanottu lonkalta ampuminen on kielletty. Ampuessa ampujan tulee seistä molemmat jalat ampumapaikan sisäpuolella. Skeet-ammunnassa merkinauha ei ole pakollinen.

4.4.3. Avustajan käyttö

Avustajan käyttö on ampuma-alueella kielletty. Ampujan on itse ladattava aseensa ja kuljetettava se ampumapaikasta toiselle.

4.4.4. Nuoret ampujat alle 15-vuotta

Urheilijalla, jolla ei ole aseennakkaislupaa, tulee olla täysi-ikäinen ja -valtainen vastuuhenkilö, jolla on ase- tai rinnakkaislupa, joka oikeuttaa

haulikon käyttöön ja/tai sen kuljettamiseen. Vastuuhenkilö huolehtii urheilijan puolesta aseiden kuljettamisesta ampumaradalla muutoin kuin itse ampuma-alueella. Vastuuhenkilön velvollisuuksiin kuuluu myös urheilijan seuraaminen hänelle määrättyä paikkaa ampuma-alueella niin harjoittelu- kuin kilpailutilanteissa. Aseiden kuljettaminen autolta ampuma-alueelle voi tapahtua vain aseiden hallussapitoluvan haltijan tai vastaavan henkilön toimesta tai välittömässä valvonnassa.

4.4.5. Nuoret ampujat, jotka ovat täyttäneet 15-vuotta ja joilla on aseiden rinnakkaislupa

Urheilija, jolla on aseiden rinnakkaislupa, voi toimia itsenäisesti kilpailu- ja harjoitustilanteissa sekä kuljettaa itsenäisesti aseita ampumaradalla.

4.4.6. Valmentaminen tai ohjaaminen

Kilpailutilanteessa suullinen valmentaminen tai ohjaaminen on kielletty. Kilpailutilanteessa vastuuhenkilöt, valmentajat ja ohjaajat voivat olla ampuma-alueella, mutta vain heille varatuilla paikoilla.

4.5. ASEET JA PATRUUNAT

Aseena saa käyttää tavanomaisia 12 kaliiberisia taittuvapiippuisia tai itselataavia kertatulihaulikoita (ei pumppuhaulikoita). Patruunakooltaan pienempiä haulikoita (esim 16 kal tai 20 kal) voi myös käyttää. Itselataavaa kertatulihaulikkoa käytettäessä on makasiinissa oltava rajoitin, joka mahdollistaa vain yhden patruunan syöttämisen makasiiniin. Patruunoiden osalta noudatetaan haulikkosääntöjä (HA 9.4.3.1). Näiden lisäksi Kultahippuhaulikossa voidaan käyttää myös pienempiä haulilatauksia esimerkiksi 21g light patruunaa.

4.6. ASEIDEN KANTAMINEN MUUALLA KUIN AMPUMA-ALUEELLA

Taittuvapiippuinen haulikko tulee kantaa taitettuna tai aselaukussa tai asepussissa. Itselataava kertatulihaulikko tulee kantaa lukko auki ja turvalippu asetettuna tai vaihtoehtoisesti aselaukussa tai asepussissa.

4.7. KILPAILUSÄÄNNÖT

4.7.1. Lajit haulikkoammunnassa

Kultahippuhaulikko käsittää sekä Kultahippu-trapammunnan että Kultahippu-skeetammunnan. Kultahippu-traposuus ammutaan trapadoilla. Kultahippu-skeetosuus ammutaan skeetradoilla.

4.7.2. Kilpailut

Kilpailuohjelmassa on kaikilla Kultahippuampujilla yksi (1) kierros Kultahippu-trapia ja yksi (1) kierros Kultahippu-skeetiä. Yhteensä kahden (2) kierroksen kokonaistulos siis muodostaa kilpailuun osallistuvan urheilijan tuloksen Kultahippuhaulikossa. Mikäli ampumaradalla ei ole mahdollista ampua molempia lajeja, voidaan kilpailu viedä läpi vain yhdessä lajissa, tällöin samaa lajia ammutaan kaksi (2) kierrosta.

4.7.3. Kultahippu-trap

Ammuntasarjan kulku

Erässä on 5-6 kilpailijaa. Kierros on 15 kiekkoa per urheilija. Kilpailussa ammutaan yksi (1) kierros per urheilija.

Aikaraja

Urheilijan on kutsuttava ja ammuttava kiekkoa 15 sekunnin kuluessa siitä, kun tuomari on komentanut "Valmis" tai kun edellinen urheilija on ampunut.

Rata ja kiekkojen heittopituus

Ratana käytetään kansallisen trapin, automaattitrapin tai olympiatrapin rataa. Kiekon heittopituudeksi asetetaan 50m (+/- 2m). Kiinteä heittokorkeus asetetaan välille 2-3m (+/- 15cm) (mitattuna 10m heitinsuojan katon etureunasta). Kiinteä heitinkulma asetetaan välille +/- 10 astetta eli heitin heittää vain yhteen suuntaan ja yhdelle korkeudelle, pysty- tai vaakamoottori eivät ole käynnissä. Olympiatrap rataa käytettäessä voidaan joko käyttää kaikkia keskiheittämiä tai vain heitintä nro 8.

Kun käytetään useampaa kuin yhtä rataa tulee kaikilla radoilla olla samanlaiset säädöt, mikäli urheilijat eivät ammu yhtä monta kierrosta jokaisella radalla. Rata voidaan ampua joko 15 metrin tai 10 metrin ampumapaikoilta. Ratana voidaan lisäksi käyttää tilapäisiä ampumapaikkoja ja yhtä tilapäistä siirrettävää trapheitintä (jos radalla ei ole erikseen traprataa).

Aseen lataaminen

Ase ladataan yhdellä patruunalla ja vain silloin, kun ampuja on ampumavuorossa ja seisoo omalla ampumapaikallaan. Laukaista saa vasta kun kiekko on heitetty. Kaikki aseet tulee olla avattuina ja lataamattomina, kun siirrytään ampumapaikkojen välillä.

4.7.4. Kultahippu-skeet

Ammuntasarjan kulku

Kultahippu-skeet kierros on 15 kiekkoa ja erässä on 5-6 kilpailijaa. Skeet-radan ampumapaikoilta 1-7 ammutaan jokaiselta kaksi kiekkoa,

ampumapaikoilta 1-4 ammutaan kiekot A ja B ja ampumapaikoilta 5-7 ammutaan kiekot B ja A, lisäksi viimeisenä kiekkona ammutaan ampumapaikalta 7 ylimääräinen B kiekko. Kaksoiskiekkoja ei ammuta. Kilpailussa ammutaan yksi (1) kierros per urheilija.

Aikaraja

Urheilijan on kutsuttava ja ammuttava ampumapaikan molemmat kiekot 30 sekunnin kuluessa siitä, kun tuomari on komentanut "Valmis".

Rata ja heittopituus

Ratana käytetään skeet rataa ja heittopituudeksi asetetaan 50-60m. Radan molempien kiekkojen tulee lentää saman matkan +- 1 m. Kiekkojen lentoradat asetetaan normaalin käytännön mukaan. Kun käytetään useampaa kuin yhtä rataa tulee kaikilla radoilla kiekkojen lentopituudet olla samat, mikäli urheilijat eivät ammu yhtä monta kierrosta jokaisella radalla.

Ajastimen käyttö

Jokainen kiekko on heitettävä, epämääräisenä aikana, 0...3 sekunnin sisällä kutsusta. Mikäli käytetään mikrofonijärjestelmää tulee ajastin säätää niin, että kiekot heitetään epämääräisenä aikana, 0,2...3,0 sekunnin sisällä kutsusta.

Aseen lataaminen

Ase ladataan yhdellä patruunalla ja vain silloin, kun ampuja on ampumavuorossa, seisoo ampumapaikalla ja tuomari on komentanut "Valmis". Aseen saa laukaista vasta kun kiekko on heitetty. Ampumapaikan kiekkoihin ase ladataan jokaiseen erikseen yhdellä patruunalla. Ase tulee olla avattuna ja tyhjä, kun ampuja poistuu ampumapaikalta.

4.7.5. VAATETUSSÄÄNNÖT

SAL:n vaatetussääntöä noudatetaan. Ampuessa suositellaan käytettäväksi urheiluvaatteita tai college-vaatteita sekä ampumaliiviä ja lippalakkia. Kuulon suojauksessa suositellaan ns. kaksoissuojausta eli korvatulppia, joiden lisäksi kuppisuojaimet. Kuulon ja näön suojaaminen, kts. sääntö 1.1.

4.8. KULTAHIPPUFINAALIT

Muista Kultahippulajeista poiketen haulikkoammunnan Kultahippufinaaleihin päästäkseen ampujalla ei tarvitse olla tulosta alueellisesta Kultahippukilpailusta. Haulikkoammunnassa ei ammuta joukkuekilpailua.

4.9. KULTAHIPPUENNÄTYKSET

Kultahippuhaulikkoammunnassa ei noteerata ennätyksiä.

[illegible]

5. VAKUUTUKSET KUNTOON

ONHAN VAKUUTUS, LISENSSI JA KULTAHIPPUAMPUJAN OPAS TUTTU?

Suomen Ampumaurheiluliitto suosittelee kaikille ampumaurheilukoululaisille ja Kultahippuikäisille ampumaurheilun harrastajille Kultahippuvakuutuksen tai vakuutuksen sisältävän lisenssin hankkimista.

Kultahippuvakuutus on voimassa alle 16-vuotiailla harrastajilla ampumaurheilukoulutoiminnassa sekä kilpailutapahtumissa tukisarjoissa. Vakuutus on voimassa myös urheilupaikan ja kodin välisellä matkalla. Vakuutus sisältää myös vastuuvakuutuksen.

HUOM! Kultahippuvakuutus ei ole voimassa ylemmissä sarjoissa, eikä sisällä kilpailuoikeutta muihin kuin tukiammunnan sarjoihin.

Haulikon ja liikkuvan maalin ampujille suosittelemme juniorilisenssin hankkimista heti harrastuksen alusta alkaen. Virallisessa kilpailutoiminnassa lisenssi on pakollinen.

Seurat voivat tilata liiton toimistolta Kultahippuampujan oppaita, joista löytyy tärkeää infoa ampumaharrastuksesta. Oppaaseen voi myös kirjata ylös omia tuloksia ja kilpailumuistoja.

Lisätietoja seurasi nuorisovastaavalta tai:
www.ampumaurheiluliitto.fi/nuorisotoiminta/